Ecosysteemaanpak

voor versnellen innovatieadoptie

De context

Nederland staat zowel voor een grote nieuwbouwopgave als voor een enorme renovatie en verduurzamings-opgave. Om dit voor 2050 te realiseren, is een sprong in de productiviteit van de ontwerp-, bouw- en techniek-sector nodig. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt kan deze sprong alleen worden gemaakt door techno-logische innovatie, slimmer organiseren in organisaties en ketens en door te zorgen dat (toekomstige) medewerkers beschikken over de juiste skills zodat zij innovaties effectief toe kunnen passen in de praktijk.

Daarnaast is snelle adoptie en grootschalige opschaling van (technologische) innovaties cruciaal. Ondanks alle inspanningen landen innovaties die de arbeids-productiviteit kunnen verhogen en de verduurzaming versnellen - digitalisering, industrialisatie, circulair en biobased bouwen – niet snel genoeg in de praktijk.

De aanpak

Daarom ontwikkelde TNO samen met vier bouwinnovatie hubs een regionale ecosysteemaanpak: Sharebouw& Techniek. Deze aanpak vergroot het bewustzijn bij bedrijven en ketenpartners, draagt bij aan skills-ontwikke-ling, stimuleert het samen ontwikkelen en uitproberen en zorgt voor adoptie en opschaling van innovaties.

De partners

De ecosysteemaanpak is ontwikkeld in nauwe samen-werking met TNO, Bouwlab R&Do, SPARK Campus, Pioneering, Saxion, BuildinG/Hanze, Alfa-College, Vereniging Circulair Friesland, Utrecht Renovatiecentrum/ Hogeschool Utrecht en TKI Bouw en Techniek.

Vijf kernelementen

1. Een krachtig regionaal ecosysteem met partijen uit de gehele keten, en de werelden van werken, leren en innoveren;
2. Innovatietrajecten als vliegwiel voor bewustwording, kennisontwikkeling en versnelling van innovatie-adoptie;
3. Onderwijsinnovatie om opgedane kennis op te schalen naar (toekomstige) vakmensen en professionals, aansluitend bij de specifieke context en praktijk;
4. Labs en proeftuinen zorgen ervoor dat bezoekers innovaties laagdrempelig kunnen zien, partijen elkaar ontmoeten en samen kunnen experimenteren;
5. Verbinding en wisselwerking met regionale en landelijke netwerken, partijen en strategische programma's vergroten de impact van de aanpak.

Drie werkprincipes

1. Leren door te doen, context- en vraaggericht.
2. Multi-stakeholder benadering zodat verschillende partijen in de keten op het juiste moment stappen zetten in het innovatieproces, en zowel de aanbod- als de vraagkant worden ontwikkeld.
3. Multi-level benadering zodat strategisch, tactisch en operationeel niveau in organisaties stappen zetten in het innovatieproces.

Randvoorwaarden

Randvoorwaarde voor de ecosysteemaanpak is een sterke verbindende partij in de regio. Naast middelen voor het continu betrekken van mkb, een relevante labomgeving en innovatietrajecten en vervolgstappen.

Meer weten?
Bekijk het rapport op de TNO-website
of scan de QR-code.

TOEKOMST BESTENDIGE LEEF OMGE VING

TNO innovation for life

Innovatieadoptie-propeller

voor versnellen innovatieadoptie

De Innovatieadoptie-propeller

De kernelementen van de ecosysteemaanpak vormen de basis voor de innovatieadoptie-propeller: een samenhangende reeks methoden, instrumenten en activiteiten waarmee partijen worden ondersteund bij het doorlopen van drie fasen in hun innovatieproces: agenderen, uitproberen en adopteren. Dit is uiteraard geen lineair proces.

Ervaringen van deelnemers

“Door deze bijeenkomst is de bewustwording onder collega’s toegenomen en weten we beter hoe we circulair kunnen bouwen.”
- Projectleider Bouwbedrijf

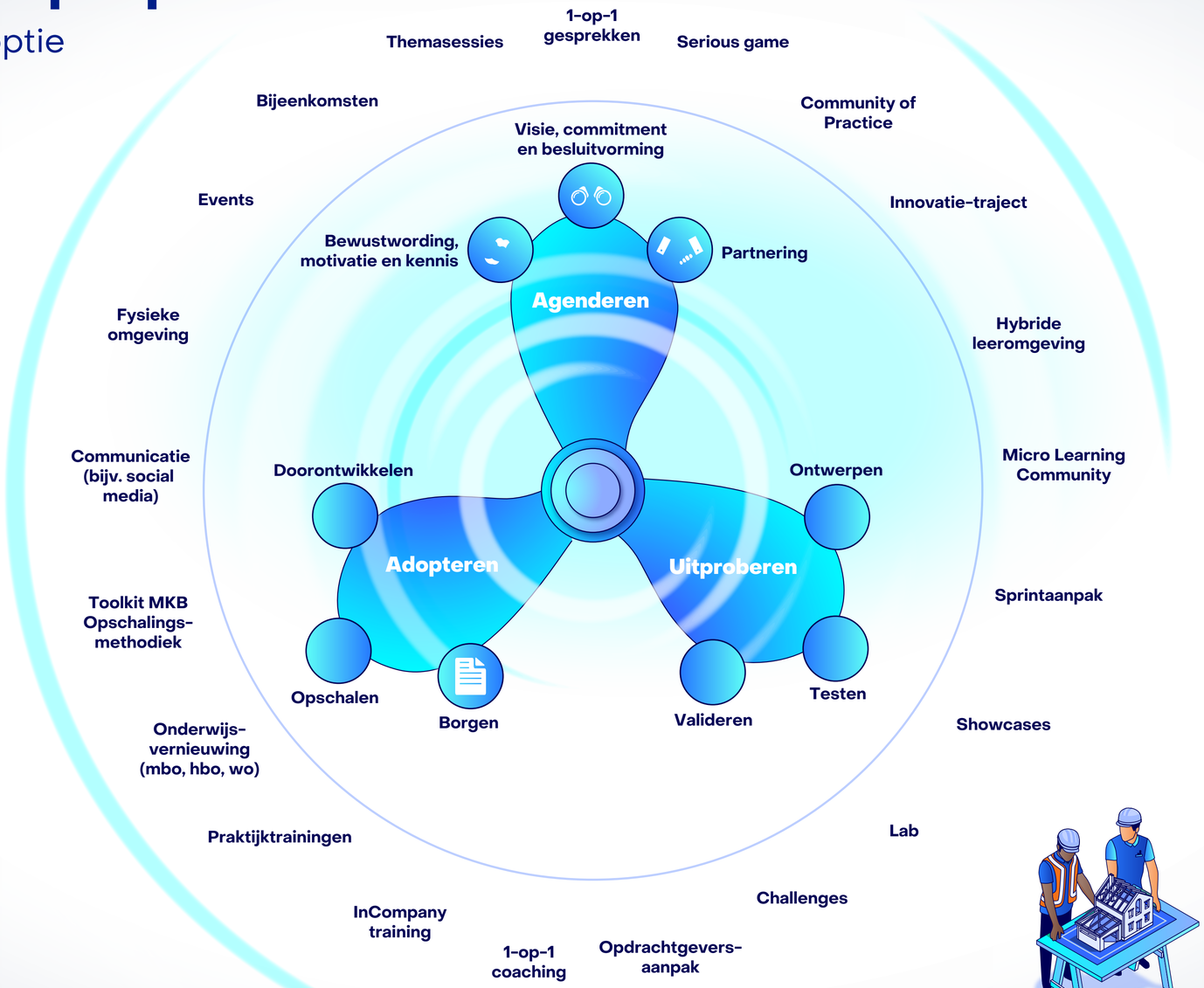
“Ik heb nu veel meer begrip voor vraagstukken waar aannemers mee worstelen.”
- Informatiemanager Woningcorporatie

“Door deze training heb ik meer geleerd over het onderwerp en nieuwe contacten opgedaan.”
- Medewerker Bouwbedrijf

“Je komt in aanraking met allerlei mensen, dat is de kracht van het netwerk. Je komt steeds uit bij iemand die je een stapje verder helpt.”
- Manager bouwbedrijf

“De hub gebruikt spelvormen om goede gesprekken te voeren over innovatie. Die heb ik overgenomen voor binnen ons bedrijf.”
- Manager bouwbedrijf

“Door de begeleiding van de hub hebben we als ketenpartners een meer open en gelijkwaardige relatie en een prototype ontwikkeld dat nu een vervolg krijgt.”
- Ondernemer Bouwbedrijf

Agenderen

Binnen de fase van agenderen worden uitdagingen opgehaald en kunnen potentiële innovaties worden geagendeerd. Dat gebeurt bijvoorbeeld via laag-drempelige bijeenkomsten of demonstraties en via werkvormen als een innovatie dialoog of serious game. Deze fase draagt bij aan bewustwording bij een grote groep stakeholders, maar ook aan visievorming en besluitvorming binnen de betrokken organisaties. Daarnaast helpt deze fase bij het verbinden van partijen aan elkaar en het tot stand brengen van partnering voor mogelijke te ontwikkelen of testen innovaties.

Uitproberen

Vervolgens worden (mkb-)bedrijven en ketenpartners samengebracht om een voorgestelde innovatie (door) te ontwikkelen, te testen, van elkaar te leren en te valideren. Tijdens deze fase faciliteert de hub – bijvoorbeeld door een sprint aanpak of micro learning community - het innovatieproces, brengt methoden en kennis in, maar zorgt ook voor de koppeling met onderwijsinstellingen in de vorm van challenges.

Opschalen

In de laatste fase gaat het om het borgen van succesvolle innovaties bij betrokken organisaties en opschaling van kennis en innovaties naar partijen binnen het ecosysteem en daar buiten. Dit gebeurt bijvoorbeeld met toolkits, intervisie, 1-op-1 coaching en een community of practice, maar ook door trainingen en via (LLO) onderwijs. Daarnaast worden kansrijke prototypes verder door ontwikkeld.

TNO innovation for life